

Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken

(92/C 46/04)

SEC(91) 2360 def.

(Door de Commissie ingediend op 10 januari 1992)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 57, lid 2, op artikel 66 en op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie,

In samenwerking met het Europese Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende dat Richtlijn 71/305/EEG van de Raad van 26 juli 1971 betreffende de coördinatie van de procedure voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 90/531/EEG ⁽²⁾, herhaaldelijk en ingrijpend is gewijzigd; dat derhalve zowel om redenen van een rationele ordening van de tekst als om redenen van duidelijkheid genoemde richtlijn dient te worden gecodificeerd;

Overwegende dat bij de gelijktijdige verwezenlijking van de vrijheid van vestiging en van het vrij verrichten van diensten op het gebied van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken in de Lid-Staten voor rekening van de Staat, van de territoriale en van de andere publiekrechtelijke lichamen, niet alleen de beperkingen moeten worden opgeheven, maar dat tevens de nationale procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken gecoördineerd moeten worden;

Overwegende dat deze coördinatie zoveel mogelijk de thans in elk van de Lid-Staten bestaande procedures en praktijk dient te respecteren;

Overwegende dat opdrachten voor de uitvoering van werken, gegund in de sectoren water, energie, vervoer en telecommunicatie onder Richtlijn 90/531/EEG vallen;

Overwegende dat het wegens het toenemende belang van concessies op het gebied van openbare werken en wegens specifieke aard ervan wenselijk is in de onderhavige richtlijn regels omtrent de openbaarheid dien-aangaande op te nemen;

Overwegende dat opdrachten voor de uitvoering van werken van minder dan 5 000 000 ecu buiten de mededinging kunnen worden gelaten zoals deze in deze

richtlijn is geregeld en dat in verband daarmee bepaald dient te worden dat de coördinatiemaatregelen hierop niet van toepassing zullen zijn;

Overwegende dat uitzonderingsgevallen dienen te worden vastgesteld waarin de maatregelen tot coördinatie van de procedures niet behoeven te worden toegepast, doch dat deze gevallen tevens uitdrukkelijk dienen te worden beperkt;

Overwegende dat het van belang is gemeenschappelijke regels op technisch gebied op te stellen, waarbij rekening wordt gehouden met het communautaire beleid inzake normalisatie en standaardisatie;

Overwegende dat het, voor de ontwikkeling van een daadwerkelijke mededinging op het gebied van overheidsopdrachten, noodzakelijk is dat de door de aanbestedende diensten van de Lid-Staten opgestelde aankondigingen van opdrachten op communautair niveau bekend worden gemaakt; dat het doel van de in deze aankondigingen voorkomende inlichtingen is, de aannemers van de Gemeenschap in staat te stellen uit te maken of de voorgenomen opdrachten voor hen van belang zijn; dat zij te dien einde voldoende dienen te worden ingelicht over de te leveren prestaties en de bijbehorende voorwaarden; dat in het bijzonder in de niet-openbare procedures de bekendmaking ten doel heeft aan de ondernemers van de Lid-Staten de mogelijkheid te verschaffen hun belangstelling voor deze opdrachten te tonen, door de aanbestedende diensten te verzoeken hen uit te nodigen voor een inschrijving onder de vereiste voorwaarden;

Overwegende dat voor deelneming aan overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken gemeenschappelijke regels dienen te worden opgesteld, welke regels zowel kwalitatieve selectiecriteria als criteria voor de gunning van opdrachten dienen te behelzen;

Overwegende dat deze richtlijn geen afbreuk mag doen aan de verplichtingen van de Lid-Staten wat de tijdslijmieten van de richtlijnen betreft die in bijlage B zijn opgenomen;

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

TITEL I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) „overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken”: schriftelijke overeenkomsten onder bezwa-

⁽¹⁾ PB nr. L 185 van 16. 8. 1971, blz. 5.

⁽²⁾ PB nr. L 297 van 29. 10. 1990, blz. 1.

rende titel die zijn gesloten tussen een aannemer enerzijds, en een onder b) omschreven aanbestedende dienst anderzijds, en die betrekking hebben op de uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van werken in het kader van een van de in bijlage II vermelde of onder c) bepaalde werkzaamheden, dan wel op het laten uitvoeren met welke middelen dan ook van een werk dat aan de door de aanbestedende dienst vastgestelde eisen voldoet;

- b) „aangebestedende diensten”: de Staat, zijn territoriale lichamen, publiekrechtelijke instellingen en verenigingen, gevormd door een of meer van deze lichamen of instellingen;

„publiekrechtelijke instelling”: iedere instelling, die:

- is opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang andere dan die van industriële of commerciële aard, en
- rechtspersoonlijkheid heeft, en
- waarvan hetzij de activiteiten in hoofdzaak door de Staat, de territoriale of ander publiekrechtelijke instellingen worden gefinancierd, hetzij het beheer onderworpen is aan toezicht door deze laatste, hetzij de leden van de directie, de raad van bestuur of van toezicht voor meer dan de helft door de Staat, de territoriale lichamen of andere publiekrechtelijke instellingen zijn aangewezen.

De lijsten van de instellingen en van de categorieën van publiekrechtelijke instellingen die voldoen aan de in de tweede alinea van dit punt genoemde criteria, staan in bijlage I. Deze lijsten zijn zo volledig mogelijk en kunnen worden herzien volgens de procedure van artikel 35. Daartoe stellen de Lid-Staten de Commissie op gezette tijden in kennis van de wijzigingen die zijn opgetreden in hun lijsten van instellingen of categorieën van instellingen;

- c) „werk”: het produkt van bouw- dan wel wegebouwkundige werken in hun geheel dat er toe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen;
- d) „concessie-overeenkomst voor openbare werken”: een overeenkomst met dezelfde kenmerken als die bedoeld onder a), met uitzondering van het feit dat de tegenprestatie voor de uit te voeren werken bestaat uit hetzij uitsluitend het recht het werk te exploiteren, hetzij uit dit recht, gepaard gaande met een prijs;
- e) „openbare procedures”: de nationale procedures waarbij alle belanghebbende aannemers mogen inschrijven;
- f) „niet-openbare procedures”: die nationale procedures waarbij alleen de door de aanbestedende dienst aangezochte aannemers mogen inschrijven;

- g) „onderhandelingsprocedures” of „procedures van gunning via onderhandelingen”: die nationale procedures waarbij de aanbestedende dienst met door hemzelf uitgekozen aannemers overleg pleegt en via onderhandelingen met een of meer van hen de contractuele voorwaarden vaststelt;

- h) „inschrijver”: de aannemer die een aanbidding heeft gedaan;

„gegedigde”: degene die heeft verzocht om een uitnodiging tot deelneming aan een niet-openbare procedure of aan een procedure van gunning via onderhandelingen.

Artikel 2

1. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen opdat de aanbestedende diensten de bepalingen van deze richtlijn naleven of doen naleven wanneer zij rechtstreeks voor meer dan 50 % subsidie verlenen voor een opdracht voor de uitvoering van werken die door een andere instantie dan een aanbestedende dienst is geplaatst.

2. Lid 1 heeft slechts betrekking op opdrachten die vallen onder klasse 50, groep 502, van de NACE-nomenclatuur en op opdrachten betreffende bouwwerken voor ziekenhuizen, inrichtingen voor sportbeoefening, recreatie en vrijetijdsbesteding, school- en universiteitsgebouwen en gebouwen met een administratieve bestemming.

Artikel 3

1. Wanneer de aanbestedende diensten een concessie-overeenkomst voor openbare werken sluiten, zijn de in artikel 11, leden 3, 6, 7 en 9 tot en met 13, en in artikel 15 omschreven voorschriften inzake bekendmaking op deze overeenkomst van toepassing wanneer de waarde daarvan gelijk is aan of meer bedraagt dan 5 000 000 ecu.

2. De aanbestedende dienst kan:

- hetzij de concessiehouder van werken verplichten om opdrachten van ten minste 30 % van de totale waarde van de werken waarvoor een concessie wordt verleend, aan derden uit te besteden, met dien verstande dat de mogelijkheid wordt openge laten dat de gegedigden dit percentage verhogen. Dit minimumpercentage dient in de concessie-overeenkomst voor openbare werken te worden vermeld;
- hetzij de gegedigden voor de concessie verzoeken zelf in hun aanbiddingen aan te geven welk percentage — indien een dergelijk percentage bestaat — van de totale waarde van de werken waarvoor de concessie wordt verleend, zij aan derden denken uit te besteden.

3. Wanneer de concessiehouder zelf een van de aanbestedende diensten is, is deze gehouden om ten aanzien van de door derden uit te voeren werken de bepalingen van deze richtlijn in acht te nemen.

4. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen opdat de concessiehouders van werken die geen aanbestedende diensten zijn, de in artikel 11, leden 4, 6, 7 en 9 tot en met 13, alsmede in artikel 16 omschreven voorschriften inzake bekendmaking toepassen bij de plaatsing van opdrachten voor de uitvoering van werken bij derden, wanneer de waarde van deze opdrachten gelijk is aan of meer bedraagt dan 5 000 000 ecu. Bekendmaking is echter niet vereist wanneer een opdracht voor de uitvoering van werken aan de in artikel 7, lid 3, genoemde voorwaarden voldoet.

Als derden worden niet beschouwd ondernemingen die een consortium hebben gevormd om de concessie te verwerven of ondernemingen die met deze ondernemingen zijn gelieerd.

Onder „gelieerde ondernemingen” wordt verstaan: elke onderneming waarop de concessiehouder direct of indirect een overheersende invloed kan uitoefenen, of elke onderneming die een overheersende invloed kan uitoefenen op de concessiehouder of die, zoals de concessiehouder, onderworpen is aan de overheersende invloed van een andere onderneming vanwege eigendom, financiële deelneming of op haar van toepassing zijnde voorschriften. Het vermoeden van overheersende invloed bestaat wanneer een onderneming, direct of indirect, ten opzichte van een andere onderneming:

- de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming bezit, of
- beschikt over de meerderheid van de stemmen die verbonden zijn aan de door de onderneming uitgegeven aandelen, of
- meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van de onderneming kan aanwijzen.

Bij de concessieaanvragen dient een volledige lijst van deze ondernemingen te worden gevoegd. Deze lijst wordt bijgewerkt naar gelang van latere wijzigingen in de bindingen tussen de ondernemingen.

Artikel 4

Deze richtlijn is niet van toepassing op:

- a) opdrachten die worden geplaatst op de gebieden, vermeld in de artikelen 2, 7, 8 en 9 van Richtlijn 90/531/EEG, en op de opdrachten die voldoen aan de voorwaarden van artikel 6, lid 2, van die richtlijn.
- b) opdrachten voor de uitvoering van werken, wanneer de werken geheim zijn verklaard of wanneer hun uitvoering gepaard moet gaan met bijzondere veiligheidsmaatregelen krachtens de in de betrokken Lid-Staat geldende wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, of wanneer de bescherming van de fundamentele belangen van die Staat zulks vereist.

Artikel 5

Deze richtlijn is niet van toepassing op overheidsopdrachten waarvoor andere procedureregels gelden en die worden geplaatst krachtens:

- a) een internationale overeenkomst, met inachtneming van het Verdrag gesloten tussen een Lid-Staat en een of meer derde landen betreffende werkzaamheden die zijn bestemd voor de gemeenschappelijke verwezenlijking of exploitatie van een werk door de ondertekenende Staten; elke overeenkomst zal ter kennis van de Commissie worden gebracht, die overleg kan plegen in het Raadgevend Comité inzake overheidsopdrachten, ingesteld bij Besluit 71/306/EEG (1);
- b) een internationale overeenkomst, gesloten in samenhang met de legering van strijdkrachten, betreffende ondernemingen in een Lid-Staat of in een derde land;
- c) de specifieke procedure van een internationale organisatie.

Artikel 6

1. De bepalingen van deze richtlijn zijn van toepassing op overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken waarvan het geraamde bedrag, exclusief BTW, gelijk is aan of meer bedraagt dan 5 000 000 ecu.

2. De tegenwaarde van de drempel in nationale valuta wordt in beginsel om de twee jaar herzien, te rekenen vanaf 1 januari 1993. Deze tegenwaarden worden berekend op de grondslag van de gemiddelde dagelijkse waarden van de genoemde valuta in ecu, over de periode van 24 maanden die eindigt op de laatste dag van oktober onmiddellijk voorafgaande aan de eerste januari waarop de herziening van kracht wordt. Deze tegenwaarden worden in de eerste dagen van november bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

3. Wanneer een werk wordt verdeeld in percelen voor elk waarvan een opdracht is geplaatst, moet de waarde van elk perceel afzonderlijk worden beschouwd om te beoordelen of het in lid 1 opgegeven bedrag is bereikt. Wanneer de totale waarde van de percelen gelijk is aan of meer bedraagt dan het in lid 1 opgegeven bedrag, is dit lid van toepassing op alle percelen. De aanbestedende diensten mogen afwijken van het bepaalde in lid 1 voor percelen waarvan de geraamde waarde, exclusief BTW, minder bedraagt dan 1 000 000 ecu, mits de totale waarde van deze percelen samen niet meer belooft dan 20 % van de totale waarde van de percelen.

4. Werken of opdrachten mogen niet worden gesplitst ten einde deze aan de toepassing van de vorige leden te onttrekken.

5. Voor de berekening van de in lid 1 van dit artikel alsmede in artikel 7 vermelde bedragen wordt, behalve de bedragen voor de overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, ook de geraamde waarde in aanmerking genomen van de voor de uitvoering van het werk noodzakelijke goederen welke door de aanbestedende dienst ter beschikking van de aannemer worden gesteld.

(1) PB nr. L 185 van 16. 8. 1971, blz. 15.

Artikel 7

1. Bij het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken passen de aanbestedende diensten de in artikel 1, onder e), f) en g), omschreven procedures toe.

2. De aanbestedende diensten kunnen in de volgende gevallen opdrachten voor de uitvoering van werken plaatsen volgens een procedure van gunning via onderhandelingen, na een voorafgaande bekendmaking van een uitnodiging tot inschrijving en selectie van de gegadigden overeenkomstig openbaar gemaakte kwalitatieve criteria:

- a) indien bij de toepassing van een openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedure onregelmatige inschrijvingen gedaan zijn, dan wel indien slechts inschrijvingen zijn gedaan die onaanvaardbaar zijn volgens de nationale, doch met de voorschriften van titel IV in overeenstemming zijnde bepalingen, mits de oorspronkelijke voorwaarden voor de opdracht niet wezenlijk worden gewijzigd. De aanbestedende diensten maken geen uitnodiging tot inschrijving bekend indien zij bij de gunning via onderhandelingen alle ondernemingen betrekken die voldoen aan de criteria van de artikelen 24 tot en met 29 en die gedurende de voorafgaande openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedures offertes hebben gedaan die in overeenstemming zijn met de formele eisen van de procedure voor het plaatsen van opdrachten;
- b) indien het werken betreft die uitsluitend worden uitgevoerd ten behoeve van onderzoek, proefneming of afstelling en niet met het doel rentabiliteit of de recuperatie van de kosten van onderzoek en ontwikkeling te waarborgen;
- c) in buitengewone gevallen, indien het werken betreft waarvan de aard en de onzekere omstandigheden verhinderen dat er vooraf een algemene vaststelling van prijzen gebeurt.

3. De aanbestedende diensten kunnen in de volgende gevallen hun opdrachten voor de uitvoering van werken plaatsen volgens de procedures van gunning via onderhandelingen zonder voorafgaande bekendmaking van een uitnodiging tot inschrijving:

- a) indien bij de toepassing van de openbare of niet-openbare aanbestedingsprocedure geen inschrijvingen of geen passende inschrijvingen zijn gedaan, mits de oorspronkelijke voorwaarden voor de opdracht niet wezenlijk zijn gewijzigd. Aan de Commissie wordt op haar verzoek een verslag voorgelegd;
- b) voor werken waarvan de uitvoering om technische of artistieke redenen of wegens de bescherming van exclusieve rechten slechts aan een bepaalde aannemer kan worden toevertrouwd;
- c) voor zover zulks strikt noodzakelijk is, wanneer dwingende spoed, voortvloeiende uit voor de betrokken aanbestedende diensten onvoorziene gebeurtenissen, onverenigbaar is met de inachtneming van de termijnen behorende bij de openbare of niet-openbare procedure dan wel bij de procedure van gunning via onderhandelingen bedoeld in lid 2. De omstandigheden waarop een beroep

wordt gedaan om de dwingende spoed te rechtvaardigen, mogen in geen geval aan de aanbestedende diensten te wijten zijn;

- d) indien het gaat om aanvullende werken die noch in het gegunde oorspronkelijke project, noch in het eerste contract waren inbegrepen en die ten gevolge van onvoorziene omstandigheden noodzakelijk zijn geworden voor de uitvoering van het werk zoals het daarin is beschreven, mits de gunning geschiedt aan de aannemer die het genoemde werk uitvoert:
 - wanneer deze werken technisch of economisch niet zonder overwegende bezwaren voor de aanbestedende diensten van de hoofdopdracht kunnen worden gescheiden, of
 - wanneer deze werken, hoewel zij kunnen worden gescheiden van de uitvoering van de oorspronkelijke opdracht, strikt noodzakelijk zijn voor de vervolmaking ervan.

Het gezamenlijke bedrag van de opdrachten, geplaatst ter zake van de aanvullende werken, mag echter niet hoger zijn dan 50 % van het bedrag van de hoofdopdracht;

- e) indien het gaat om nieuwe werken, bestaande uit het herhalen van soortgelijke werken die door dezelfde aanbestedende diensten zijn toevertrouwd aan de aannemer die met een eerste opdracht is belast, mits deze werken overeenstemmen met een basisproject en dit project het voorwerp vormde van een eerste opdracht die werd geplaatst overeenkomstig de in lid 4 bedoelde procedures.

De mogelijkheid om deze procedure toe te passen moet reeds bij het uitschrijven van de aanbesteding van het eerste deel van het werk worden vermeld, en het totale, voor de volgende werken geraamde bedrag wordt door de aanbestedende diensten in aanmerking genomen voor de toepassing van artikel 6. Tot deze procedure kan slechts worden overgegaan gedurende een periode van drie jaar volgend op de oorspronkelijke opdracht.

4. In alle andere gevallen maken de aanbestedende diensten gebruik van de openbare of niet-openbare procedure voor het plaatsen van hun opdrachten voor de uitvoering van werken.

Artikel 8

1. De aanbestedende dienst deelt binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen van de datum van ontvangst van het verzoek aan iedere afgewezen gegadigde of inschrijver desgevraagd de redenen mede voor verwerping van zijn aanvraag of van zijn inschrijving op een aanbesteding en, in geval van een inschrijving op een aanbesteding, de naam van de begunstigde.

2. De aanbestedende dienst deelt aan de gegadigden of inschrijvers desgevraagd mede, om welke redenen hij heeft besloten een aanbestede opdracht niet te plaatsen dan wel de procedure opnieuw te beginnen. Hij stelt ook het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen van dat besluit in kennis.

3. Over elke gegunde opdracht stellen de aanbestedende diensten een proces-verbaal op dat ten minste het volgende bevat:

- de naam en het adres van de aanbestedende dienst, het voorwerp en de waarde van de opdracht;
- de namen van de uitgekozen gegadigden of inschrijvers, met motivering van die keuze;
- de namen van de uitgesloten gegadigden of inschrijvers en de redenen voor die uitsluiting;
- de naam van de begunstigde en de motivering voor de keuze van zijn offerte, alsmede, indien bekend, het gedeelte van de opdracht dat de begunstigde voornemens is aan derden in onderaanbesteding te geven;
- voor procedures van gunning via onderhandelingen, toelichting van de in artikel 7 genoemde omstandigheden die de aanwending van deze procedures rechtvaardigen.

Dit proces-verbaal, of de hoofdpunten hieruit, wordt door de aanbestedende dienst desgevraagd aan de Commissie toegezonden.

Artikel 9

Een bijzondere procedure voor de gunning om die aannemer te kiezen welke het meest geschikt is om in het team te worden opgenomen, kan worden toegepast in geval van opdrachten betreffende het ontwerpen en bouwen van een complex woningen in het kader van de sociale woningbouw met betrekking waartoe, wegens de omvang, de ingewikkeldheid en de vermoedelijke duur der desbetreffende werken, het plan van meet af aan moet worden opgesteld op basis van een nauwe samenwerking in een team, bestaande uit afgevaardigden van de aanbestedende diensten, deskundigen en de aannemer die met de uitvoering van de werken wordt belast.

In het bijzonder nemen de aanbestedende diensten in het bericht betreffende de opdracht een zo duidelijk mogelijke beschrijving op van de werken, opdat de belanghebbende aannemers zich een duidelijk beeld kunnen vormen van het uit te voeren project. Tevens vermelden de aanbestedende diensten in dit bericht, overeenkomstig de artikelen 24 tot en met 29, aan welke persoonlijke technische en financiële voorwaarden de kandidaten moeten voldoen.

Wanneer zij van een dergelijke procedure gebruik maken, passen de aanbestedende diensten de op de niet-openbare procedure betrekking hebbende gemeenschappelijke regels inzake bekendmaking toe en die inzake de criteria voor kwalitatieve selectie.

TITEL II

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS OP TECHNISCH GEBIED

Artikel 10

1. De in bijlage III vermelde technische specificaties komen voor in de algemene documenten of in de contractuele documenten die bij iedere opdracht behoren.

2. Onverminderd de verplichte nationale technische voorschriften, voor zover verenigbaar met het Gemeenschapsrecht, worden deze technische specificaties door de aanbestedende dienst aangegeven door verwijzing naar nationale normen waarin Europese normen zijn omgezet, door verwijzing naar Europese technische goedkeuringen of door verwijzing naar gemeenschappelijke technische specificaties.

3. Een aanbestedende dienst mag van het in lid 2 bepaalde afwijken, indien:

- a) de normen, de Europese technische goedkeuringen of de gemeenschappelijke technische specificaties geen bepalingen bevatten inzake de vaststelling van de overeenstemming of indien er geen technische middelen zijn om de overeenstemming van een produkt met deze normen of deze Europese technische goedkeuringen of deze gemeenschappelijke technische specificaties afdoende vast te stellen;
- b) de toepassing van deze normen, deze Europese technische goedkeuringen of deze gemeenschappelijke technische specificaties de aanbestedende dienst zou verplichten tot gebruik van produkten of de aanschaf van materiaal dat onverenigbaar is met de reeds door de aanbestedende dienst gebruikte apparatuur, of zou leiden tot buitensporig hoge kosten of tot onevenredig grote technische moeilijkheden, maar zulks uitsluitend in het kader van een welomschreven en schriftelijk vastgelegde strategie met het oog op een overgang binnen een vooraf vastgestelde termijn naar Europese normen, Europese technische goedkeuringen of gemeenschappelijke technische specificaties;
- c) het betrokken project een echte innovatie is, waardoor de aanwending van bestaande normen, Europese technische goedkeuringen of gemeenschappelijke technische specificaties niet dienstig zou zijn.

4. Aanbestedende diensten die gebruik maken van lid 3, vermelden de redenen daarvoor, tenzij zulks niet mogelijk is, in de in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakte aankondiging van de aanbesteding of in het bestek en in elk geval in hun interne documentatie, en verstrekken deze informatie op aanvraag aan de Lid-Statens en aan de Commissie.

5. Indien ter zake geen Europese normen, Europese technische goedkeuringen of gemeenschappelijke technische specificaties bestaan:

- a) worden de technische specificaties aangegeven door verwijzing naar de nationale technische specificaties die zijn erkend als te beantwoorden aan de fundamentele voorschriften in de communautaire richtlijnen inzake de technische harmonisatie, volgens de in die richtlijnen bepaalde procedures en met name volgens de procedures omschreven in

Richtlijn 89/106/EEG van de Raad van 21 december 1988 inzake voor de bouw bestemde produkten (1);

- b) mogen de technische specificaties worden aangegeven door verwijzing naar de nationale technische specificaties inzake het ontwerpen, het berekenen en het uitvoeren van het werk en het gebruik van de produkten;
- c) mogen de technische specificaties worden aangegeven door verwijzing naar andere documenten.

In dit geval dient in volgorde van voorkeur te worden verwezen:

- i) naar de nationale normen waarin de door het land van de aanbestedende dienst aanvaarde internationale normen zijn omgezet;
- ii) naar de andere nationale normen en technische goedkeuringen van het land van de aanbestedende dienst;
- iii) naar enige andere norm.

6. Tenzij dergelijke specificaties door het voorwerp van de opdracht worden gerechtvaardigd, verbieden de Lid-Staten het opnemen in de contractclausules die voor een bepaalde opdracht gelden, van technische specificaties die produkten van een bepaald fabrikaat of van een bepaalde herkomst of bijzondere werkwijzen vermelden, ten gevolge waarvan bepaalde ondernemingen worden begunstigd of uitgeschakeld. Het is onder meer verboden merken, octrooien of typen, of een bepaalde oorsprong of produktie aan te duiden. Een dergelijke aanduiding, vergezeld van de vermelding „of daarmee overeenstemmend”, is evenwel toegestaan wanneer de aanbestedende diensten niet in staat zijn door middel van voldoende nauwkeurige en voor alle betrokkenen begrijpelijke technische specificaties een beschrijving van het voorwerp van de opdracht te geven.

TITEL III

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS VOOR DE BEKENDMAKING

Artikel 11

1. De aanbestedende diensten maken door middel van aankondiging de hoofdkenmerken bekend van de opdrachten voor de uitvoering van werken die zij voornemens zijn te plaatsen en waarvan het bedrag gelijk is aan of meer bedraagt dan de in artikel 6, lid 1, genoemde drempel.

2. Aanbestedende diensten die volgens een openbare of een niet-openbare procedure dan wel volgens een procedure van gunning via onderhandelingen in de gevallen bedoeld in artikel 7, lid 2, een overheidsopdracht voor de uitvoering van een werk willen plaatsen geven in een aankondiging hun voornemen hiertoe te kennen.

3. Aanbestedende diensten die van concessies voor de uitvoering van werken gebruik willen maken, geven in een aankondiging hun voornemen hiertoe te kennen.

4. De concessiehouders van werken die geen aanbestedende diensten zijn en die een opdracht voor uitvoering van een werk door een derde in de zin van artikel 3, lid 4, willen plaatsen, geven in een aankondiging hun voornemen hiertoe te kennen.

5. Aanbestedende diensten die een opdracht hebben gegund, maken het resultaat hiervan in een aankondiging bekend. In bepaalde gevallen behoeven echter sommige gegevens betreffende de gunning van de opdracht niet te worden bekendgemaakt indien openbaarmaking van die gegevens toepassing van de wet in de weg zou staan, in strijd zou zijn met het openbare belang of schade zou kunnen toebrengen aan de rechtmatige commerciële belangen van bepaalde overheids- of particuliere ondernemingen, dan wel indien de eerlijke mededinging tussen aannemers erdoor zou kunnen worden aangetast.

6. De in de vorige leden genoemde aankondigingen worden door de aanbestedende dienst zo snel mogelijk en langs de meest passende kanalen toegezonden aan het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen. Bij de in artikel 14 bedoelde versnelde procedure moeten de aankondigingen per telex, telegram of telefax worden verzonden.

a) De aankondiging bedoeld in lid 1 wordt zo spoedig mogelijk verzonden na het besluit tot goedkeuring van het programma waarop opdrachten voor de uitvoering van werken die de aanbestedende diensten voornemens zijn te plaatsen, zijn gebaseerd.

b) De in lid 5 genoemde aankondiging wordt uiterlijk 48 dagen na de gunning van de betrokken opdracht verzonden.

7. De in de leden 1 tot en met 5 genoemde aankondigingen worden opgesteld overeenkomstig de in de bijlagen IV, V en VI opgenomen modellen en geven de daarin gevraagde inlichtingen nauwkeurig weer.

Bij openbare en bij niet-openbare procedures alsmede bij procedures van gunning via onderhandelingen mogen de aanbestedende diensten geen andere eisen stellen dan die genoemd in de artikelen 26 en 27, wanneer zij inlichtingen vragen betreffende de economische en technische eisen die zij aan de aannemers stellen voor hun selectie (punt 11 van bijlage IV, deel B, punt 10 van bijlage IV, deel C, en punt 9 van bijlage IV, deel D).

8. De in de leden 1 en 5 genoemde aankondigingen worden overkort in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* en via de TED-databank in de officiële talen van de Gemeenschappen bekendgemaakt, waarbij alleen de tekst in de oorspronkelijke taal authentiek is.

9. De in de leden 2, 3 en 4 genoemde aankondigingen worden overkort in de oorspronkelijke taal in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* en via de TED-databank bekendgemaakt. Een samenvatting

(1) PB nr. L 40 van 11. 2. 1989, blz. 12.

met de belangrijkste gegevens van de verschillende aankondigingen wordt in de andere officiële talen van de Gemeenschap gepubliceerd, waarbij alleen de tekst in de oorspronkelijke taal authentiek is.

10. Het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen maakt de aankondigingen uiterlijk twaalf dagen na toezending bekend. Bij de in artikel 14 bedoelde versnelde procedure wordt deze termijn tot vijf dagen verkort.

11. De bekendmaking in de officiële bladen of in de pers van het land van de aanbestedende dienst mag niet geschieden vóór de datum van verzending, die erin moet worden vermeld. Deze bekendmaking mag geen andere gegevens bevatten dan die welke verschijnen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

12. De aanbestedende diensten moeten de datum van verzending kunnen aantonen.

13. De kosten van bekendmaking van de aankondigingen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* komen voor rekening van de Gemeenschappen. De aankondigingstekst mag niet meer dan één pagina van dat blad beslaan, overeenkomende met ongeveer 650 woorden. Ieder nummer van het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* waarin een of meer aankondigingen zijn opgenomen, bevat tevens het model of de modellen waarnaar de bekendgemaakte aankondiging verwijst, respectievelijk de bekendgemaakte aankondigingen verwijzen.

Artikel 12

1. Bij openbare procedures wordt de termijn voor inzending van de aanbiedingen door de aanbestedende diensten vastgesteld op ten minste 52 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

2. De in lid 1 bedoelde termijn voor inzending van de aanbiedingen mag tot 36 dagen worden verkort indien de aanbestedende diensten de in artikel 11, lid 1, bedoelde aankondiging, die overeenkomstig het model in bijlage IV, deel A, is opgesteld, in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* hebben bekendgemaakt.

3. Voor zover tijdig aangevraagd, moeten de aanbestedende diensten of de bevoegde diensten de aannemers binnen zes dagen na de ontvangst van hun verzoek de bestekken en aanvullende stukken toezenden.

4. Voor zover tijdig aangevraagd, dienen de andere inlichtingen over het bestek door de aanbestedende diensten uiterlijk zes dagen vóór het verstrijken van de termijn waarbinnen de inschrijvingen worden ingewacht, te worden verstrekt.

5. Indien de bestekken en de aanvullende stukken of nadere inlichtingen wegens de omvang ervan niet bin-

nen de in de leden 3 en 4 gestelde termijnen kunnen worden verstrekt of indien de inschrijvingen slechts na een bezichtiging op de plaats zelf of na inzage ter plaatse van de bij het bestek behorende stukken kunnen worden gedaan, dienen de in de leden 1 en 2 bepaalde termijnen dienovereenkomstig te worden verlengd.

Artikel 13

1. Bij niet-openbare procedures en bij procedures van gunning via onderhandelingen in de zin van artikel 7, lid 2, wordt de termijn voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming door de aanbestedende diensten vastgesteld op ten minste 37 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

2. De aanbestedende diensten nodigen de daartoe uitgekozen gegadigden gelijktijdig en schriftelijk tot inschrijving uit. Bij de uitnodigingsbrief moeten het bestek en de aanvullende stukken worden ingesloten. De brief bevat ten minste:

- a) in voorkomend geval, het adres van de dienst waar het bestek en de aanvullende stukken kunnen worden aangevraagd en de uiterste datum voor deze aanvraag, alsmede het eventueel ter verkrijging van genoemde stukken te storten bedrag en de wijze van betaling daarvan;
- b) de uiterste datum voor de ontvangst van de inschrijvingen, het adres waar deze moeten worden ingediend en de taal of talen waarin zij moeten worden gesteld;
- c) een verwijzing naar de bekendgemaakte aankondiging;
- d) de aanduiding van de stukken die eventueel moeten worden bijgesloten, hetzij ter staving van de door de gegadigde overeenkomstig artikel 11, lid 7, verstrekte controleerbare verklaringen, hetzij ter aanvulling van de in dit zelfde artikel vermelde inlichtingen en zulks onder dezelfde voorwaarden als gesteld in de artikelen 26 en 27;
- e) de gunningscriteria, indien deze niet in de aankondiging voorkomen.

3. Bij niet-openbare procedures bedraagt de door de aanbestedende diensten vast te stellen termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen ten minste veertig dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de schriftelijke uitnodiging is verzonden.

4. De in lid 3 genoemde termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen kan tot 26 dagen worden verkort, indien de aanbestedende diensten de in artikel 11, lid 1, bedoelde aankondiging, die overeenkomstig het model in bijlage IV, deel A, is opgesteld, in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend hebben gemaakt.

5. De aanvragen tot deelneming aan procedures voor plaatsing van opdrachten kunnen per brief, telegram, telex, telefax of telefonisch geschieden. In de laatste vier gevallen moeten zij worden bevestigd per brief die vóór het verstrijken van de in lid 1 bedoelde termijn wordt verzonden.

6. Aanvullende inlichtingen over het bestek, voor zover tijdig aangevraagd, dienen door de aanbestedende diensten te worden verstrekt uiterlijk zes dagen vóór het verstrijken van de termijn waarbinnen de inschrijvingen worden ingewacht.

7. Indien de inschrijvingen slechts na een bezichtiging op de plaats zelf, of na inzage ter plaatse van de bij het bestek behorende stukken kunnen worden gedaan, dienen de in de leden 3 en 4 bepaalde termijnen dienovereenkomstig te worden verlengd.

Artikel 14

1. Wanneer het om dringende redenen onmogelijk is de in artikel 13 voorgeschreven termijnen in acht te nemen, kunnen de aanbestedende diensten de hierna vastgestelde verkorte termijnen toepassen:

- a) een termijn voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming, die niet minder mag bedragen dan vijftien dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de aankondiging is verzonden;
- b) een termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen, die niet minder mag bedragen dan tien dagen, te rekenen vanaf de datum van de uitnodiging.

2. Voor zover tijdig aangevraagd, dienen aanvullende inlichtingen over het bestek uiterlijk vier dagen vóór het verstrijken van de termijn waarbinnen de inschrijvingen worden ingewacht, door de aanbestedende diensten te worden verstrekt.

3. De verzoeken tot deelneming aan de aanbesteding en de uitnodigingen tot inzending van een inschrijving moeten langs de snelst mogelijke kanalen geschieden. Indien de verzoeken tot deelneming aan de aanbesteding per telegram, telex, telefax of telefonisch geschieden, dienen zij te worden bevestigd per brief die vóór het verstrijken van de in lid 1 bedoelde termijn wordt verzonden.

Artikel 15

Aanbestedende diensten die van concessies voor de uitvoering van werken gebruik willen maken, stellen vóór de indiening van de inschrijvingen op de concessie een termijn van ten minste 52 dagen vast, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

Artikel 16

Bij opdrachten voor de uitvoering van werken die worden geplaatst door concessiehouders van werken die zelf geen aanbestedende dienst zijn, bedraagt de door

de concessiehouder vast te stellen termijn voor de ontvangst van de aanvragen tot deelname ten minste 37 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging, en de termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen ten minste 40 dagen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging of van de uitnodiging tot het doen van een inschrijving.

Artikel 17

De aanbestedende diensten mogen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* aankondigingen bekendmaken betreffende overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, die niet aan de in deze richtlijn verplicht gestelde bekendmaking zijn onderworpen.

TITEL IV

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS INZAKE DE DEELNEMING

Artikel 18

Gunning geschiedt, met inachtneming van artikel 19, op grondslag van de criteria die in hoofdstuk 2 van deze titel worden vermeld, nadat de geschiktheid van de aannemers die niet uit hoofde van artikel 24 zijn uitgesloten, door de aanbestedende diensten overeenkomstig de in de artikelen 26 tot en met 29 vermelde criteria betreffende economische en financiële draagkracht en technische bekwaamheid is nagegaan.

Artikel 19

Wanneer voor de gunning van opdrachten het criterium van de economisch voordeligste aanbieding wordt gehanteerd, mogen de aanbestedende diensten de door de inschrijvers voorgestelde varianten in overweging nemen voor zover deze aan de door deze aanbestedende diensten gestelde minimumvereisten voldoen.

De aanbestedende diensten vermelden in het bestek aan welke voorwaarden deze varianten ten minste moeten voldoen alsmede hoe deze moeten worden ingediend. Zij geven in de aankondiging van de aanbesteding aan of varianten niet zijn toegestaan.

De aanbestedende diensten mogen een ingediende variant niet verwerpen louter om de reden dat deze is opgesteld met technische specificaties die zijn omschreven door verwijzing naar nationale normen waarin Europese normen zijn omgezet, door verwijzing naar Europese technische goedkeuringen of naar de in artikel 10, lid 2, bedoelde gemeenschappelijke technische specificaties of door verwijzing naar de in artikel 10, lid 5, onder a) en b), bedoelde nationale technische specificaties.

Artikel 20

In het bestek mag de aanbestedende dienst de inschrijver verzoeken hem in zijn offerte mede te delen welk

gedeelte van de opdracht hij eventueel voornemens is aan derden in onderaanbesteding te geven.

Deze mededeling laat het punt van de aansprakelijkheid van de hoofdaannemer onverlet.

Artikel 21

Combinaties van aannemers mogen inschrijven. Niet mag worden geëist dat deze combinaties met het oog op de inschrijving een bepaalde rechtsvorm aannemen, doch dit mag wel van een combinatie worden geëist wanneer haar de opdracht is gegund.

Artikel 22

1. Bij niet-openbare procedures en bij procedures van gunning via onderhandelingen kiezen de aanbestedende diensten uit diegenen die aan de in de artikelen 24 tot en met 29 gestelde eisen voldoen en aan de hand van de verstrekte gegevens over de eigen situatie van de aannemer en van de gegevens en bescheiden die nodig zijn voor de beoordeling van de technische en economische minimumeisen waaraan deze moet voldoen, de gegadigden die zij zullen uitnodigen om in te schrijven of aan de onderhandelingen deel te nemen.

2. Wanneer aanbestedende diensten een opdracht volgens een niet-openbare procedure plaatsen, mogen zij een minimum en een maximum aangeven waartussen het aantal bedrijven dat zij voornemens zijn aan te zoeken, zal zijn gelegen. Dit minimum- en dit maximumaantal worden dan in de aankondiging aangegeven. De hoogte van deze aantallen hangt af van de aard van het uit te voeren werk. Het minimumaantal dient niet minder te bedragen dan vijf. Het maximumaantal dient niet minder te bedragen dan vijf. Het maximumaantal mag op twintig worden vastgesteld.

Het aantal inschrijvingsgegadigden moet in ieder geval groot genoeg zijn om een werkelijke mededinging te waarborgen.

3. Wanneer aanbestedende diensten een opdracht plaatsen volgens de procedure van gunning via onderhandelingen, in de gevallen bedoeld in artikel 7, lid 2, mag het aantal gegadigden dat tot de onderhandelingen wordt toegelaten, niet lager zijn dan drie, op voorwaarde dat er een voldoende aantal geschikte gegadigden zijn.

4. Elke Lid-Staat draagt er voor zorg dat de aanbestedende diensten zich zonder discriminatie onder dezelfde voorwaarden als die welke zij aan nationale gegadigden stellen, tot onderdanen van de overige Lid-Staten die aan de vereisten voldoen, wenden.

Artikel 23

1. De aanbestedende dienst mag in het bestek aangeven bij welke diensten de inschrijvers over de verplichtingen ten aanzien van de bepalingen inzake arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden die in de Lid-Staat,

de regio of de plaats waar de werken worden uitgevoerd, gelden en die op de werkzaamheden die tijdens de uitvoering van de opdracht op het werkterrein worden verricht, van toepassing zijn, de ter zake dienende informatie kunnen verkrijgen, respectievelijk mag de aanbestedende dienst door een Lid-Staat daartoe worden verplicht.

2. De aanbestedende dienst die de in lid 1 vermelde informatie verstrekt, verzoekt de inschrijvers of degenen die deelnemen aan een aanbestedingsprocedure, aan te geven of zij bij de voorbereiding van hun offerte rekening hebben gehouden met de verplichtingen ten aanzien van de bepalingen inzake arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden die gelden op de plaats waar de werken worden uitgevoerd. Zulks vormt geen beletsel voor de toepassing van artikel 30, lid 4, inzake de verificatie van abnormaal lage offertes.

Hoofdstuk I

Criteria voor de kwalitatieve selectie

Artikel 24

Van deelneming aan een overheidsaanbesteding mag iedere aannemer worden uitgesloten:

- a) die in staat van faillissement of van liquidatie verkeert, wiens werkzaamheden hebben opgehouden, of die het voorwerp is van een surséance van betaling of een akkoord dan wel in een andere soortgelijke toestand verkeert ingevolge een dergelijke procedure die voorkomt in de nationale wetten of regelingen;
- b) wiens faillissement is aangevraagd of tegen wie een procedure voor surséance van betaling of akkoord dan wel een andere soortgelijke procedure die voorkomt in de nationale wetten en regelingen aanhangig is gemaakt;
- c) die, bij een rechterlijk vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, veroordeeld is geweest voor een delict dat door zijn aard de beroepsmoraal van de ondernemer schaadt;
- d) die bij zijn beroepsuitoefening een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende diensten aannemelijk kunnen maken;
- e) die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van de sociale-verzekeringslasten overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij is gevestigd of die van het land van de aanbestedende dienst;
- f) die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land van de aanbestedende dienst;
- g) die zich in ernstige mate schuldig heeft gemaakt aan de afgifte van valse verklaringen bij het verstrekken van de inlichtingen die overeenkomstig dit hoofdstuk kunnen worden verlangd.

Indien de aanbestedende dienst van de aannemer het bewijs verlangt dat hij niet in een van de onder a), b), c), e) of f) genoemde omstandigheden verkeert, aanvaardt deze dienst als voldoende bewijs:

- voor a), b) of c) een uittreksel uit zijn strafregister of, bij ontbreken daarvan, een gelijkwaardig document, afgegeven door een gerechtelijke of overheidsinstantie van het land van oorsprong of van herkomst en waaruit blijkt dat aan deze eisen is voldaan;
- voor e) of f) een door een bevoegde instantie van de betrokken Lid-Staat verstrekt getuigschrift.

Indien een zodanig document of getuigschrift door het betrokken land niet wordt afgegeven, mag het worden vervangen door een verklaring die door de betrokkene onder ede — of, in de Lid-Staten waar niet in een dergelijke eed is voorzien, door een plechtige verklaring — ten overstaan van een gerechtelijke of overheidsinstantie, een notaris of een bevoegde beroeps- of bedrijfsorganisatie van het land van oorsprong of herkomst is afgelegd. De Lid-Staten wijzen de instanties en organisatie aan die voor de afgifte van vorengenoemde documenten bevoegd zijn en stellen de overige Lid-Staten en de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Artikel 25

Iedere aannemer die aan een overheidsopdracht voor de uitvoering van werken wenst deel te nemen, mag worden verzocht aan te tonen dat hij volgens de eisen van de wetgeving van de Lid-Staat waar hij is gevestigd, in het beroepsregister is ingeschreven:

- voor België, het „Handelsregister — Régistre du Commerce”;
- voor Denemarken, het „Handelsregistret”, „Aktieselskabsregistret” of „Erhvervsregistret”;
- voor Duitsland, het „Handelsregister” en de „Handwerkstolle”;
- voor Griekenland mag om een verklaring onder ede ten overstaan van een notaris betreffende de uitoefening van het beroep van aannemer van openbare werken worden verzocht;
- voor Spanje, het „Registro Oficial de Contratistas del Ministerio de Industria y Energia”;
- voor Frankrijk, het „Régistre du Commerce” en het „Répertoire des métiers”;
- voor Italië, het „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”;
- voor Luxemburg, het „Régistre aux firmes” en de „Rôle de la Chambre des métiers”;
- voor Nederland, het „Handelsregister”;

- voor Portugal, de „Comissão de Alvarás de Empresas de Obras Públicas e Particulares (CAEOPP)”;
- voor het Verenigd Koninkrijk en voor Ierland mag de aannemer worden verzocht een attest van het „Register of Companies” of de „Registrar of Friendly Societies” over te leggen of, bij ontstentenis daarvan, een attest dat de betrokkene onder ede heeft verklaard dat hij in het land waar hij zich op een bepaalde plaats en onder een welbepaalde handelsnaam heeft gevestigd, het desbetreffende beroep uitoefent.

Artikel 26

In het algemeen mag de financiële en economische draagkracht van de aannemer door een of meer van de volgende referenties worden aangetoond:

- a) passende bankverklaringen;
- b) het ter inzage geven van balansen of van het balansuittreksel van de onderneming, indien de wetgeving van het land waar de aannemer is gevestigd, publikatie van balansen voorschrijft;
- c) een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet aan werken der onderneming over de laatste drie boekjaren.

De aanbestedende diensten geven in de aankondiging of in de uitnodiging tot inschrijving aan, welke referentie(s) zij verkiezen, alsmede de andere, niet onder a), b) en c) genoemde afdoende referenties die zij verlangen.

Indien de aannemer om gegronde redenen niet in staat is de door de aanbestedende diensten gevraagde referenties te verschaffen, mag hij zijn economische en financiële draagkracht aantonen met andere documenten die de aanbestedende diensten geschikt achten.

Artikel 27

De technische bekwaamheid van de aannemer mag worden aangetoond:

- a) door studie- en beroepsdiploma's van de aannemer en/of van het stafpersoneel van de onderneming en in het bijzonder van degenen die verantwoordelijk zijn voor de leiding der werken;
- b) door de lijst van de in de laatste vijf jaren uitgevoerde werken; deze lijst wordt voor de omvangrijkste werken gestaafd door verklaringen inzake de goede uitvoering. In deze verklaringen dienen het bedrag van de werken, alsmede tijd en plaats van uitvoering te worden vermeld, en voorts moet eruit blijken of zij vakkundig zijn uitgevoerd en op regelmatige wijze tot een goed einde zijn gebracht.

De bevoegde autoriteit zal de verklaringen eventueel rechtstreeks aan de aanbesteder toezenden;

- c) door een verklaring welke de outillage, het materieel en de technische uitrusting vermeldt, waarover de aannemer voor de uitvoering van het werk beschikt;
- d) door een verklaring welke de gemiddelde jaarlijkse personeelsbezetting van de onderneming en de omvang van haar stafpersoneel gedurende de laatste drie jaren vermeldt;
- c) door een verklaring welke de al dan niet tot de onderneming behorende technici of technische organen vermeldt, waarover de aannemer voor de uitvoering van het werk beschikt.

De aanbestedende diensten geven in de aankondiging of in de uitnodiging aan, welke van deze referenties zij wensen.

Artikel 28

Binnen de in de artikelen 24 tot en met 27 gestelde grenzen, mag de aanbestedende dienst verlangen dat de aannemer de overgelegde getuigschriften en bescheiden aanvult of nader toelicht.

Artikel 29

1. De Lid-Staten waar officiële lijsten van erkende aannemers bestaan, dienen deze lijsten bij de uitvoering van deze richtlijn aan artikel 24, onder a) tot en met d) en g), en aan de artikelen 25, 26 en 27 aan te passen.
2. De op officiële lijsten ingeschreven aannemers mogen bij elke aanbesteding een door de bevoegde autoriteit verlangd bewijs van inschrijving bij de aanbestedende dienst overleggen. Op dit bewijs worden de referenties vermeld op grond waarvan de inschrijving op de lijst mogelijk was, alsmede de classificatie welke die lijst behelst.
3. De door de bevoegde autoriteiten bevestigde inschrijving op officiële lijsten levert voor de aanbestedende diensten van de andere Lid-Staten slechts in de zin van artikel 24, onder a) tot en met d) en g), artikel 25, artikel 26, onder b) en c), en artikel 27, onder b) en d), een vermoeden van geschiktheid op voor de werken die met de classificatie van de aannemer overeenkomen.

De gegevens welke uit de inschrijving op de officiële lijsten kunnen worden afgeleid, mogen niet in twijfel worden getrokken. Niettemin mag met betrekking tot de betaling van de bijdragen aan de sociale verzekering van elke ingeschreven aannemer bij elke aanbesteding een aanvullende verklaring worden verlangd.

De voorafgaande bepalingen worden door de aanbestedende diensten van de andere Lid-Staten slechts toege-

past op aannemers die in het land waar de officiële lijst bestaat, zijn gevestigd.

4. Voor de inschrijving van aannemers van de overige Lid-Staten op een officiële lijst mogen geen andere bewijzen en verklaringen worden verlangd dan die welke van de nationale aannemers worden gevraagd, en in geen geval andere bewijzen en verklaringen dan die welke in de artikelen 24 tot en met 27 zijn vermeld.

5. De Lid-Staten waar officiële lijsten bestaan, delen aan de andere Lid-Staten het adres van de instelling mede, waar de aanvragen tot inschrijving kunnen worden ingediend.

Hoofdstuk 2

Gunningscriteria

Artikel 30

1. De criteria aan de hand waarvan de aanbestedende diensten een opdracht gunnen, zijn;

- hetzij alleen de laagste prijs;
- hetzij, indien gunning geschiedt aan de inschrijver met de economisch voordeligste aanbieding, verschillende, naar gelang van de aard van de opdracht wisselende criteria zoals prijs, uitvoeringstermijn, gebruikskosten, rentabiliteit en technische waarde.

2. In het geval van lid 1, tweede streepje, vermelden de aanbestedende diensten in het bestek of in de aankondiging van de opdracht alle gunningscriteria die, naar zij voorzien, zullen worden gehanteerd, zo mogelijk in afnemende volgorde van het belang dat eraan wordt gehecht.

3. Lid 1 is niet van toepassing wanneer een Lid-Staat, in het kader van bij de vaststelling van deze richtlijn geldende voorschriften waarbij aan bepaalde inschrijvers preferentie wordt verleend, voor de gunning van opdrachten van andere criteria uitgaat, mits de desbetreffende voorschriften verenigbaar zijn met het Verdrag.

4. Indien voor een bepaalde opdracht inschrijvingen worden gedaan die in verhouding tot het uit te voeren werk abnormaal laag lijken te zijn, verzoekt de aanbestedende dienst, alvorens deze inschrijvingen te mogen afwijzen, schriftelijk om door hem dienstig geachte preciseringen over de samenstelling van de inschrijving en onderzoekt hij deze samenstelling waarbij hij rekening houdt met de verstrekte motivering.

De aanbestedende dienst mag motiveringen inzake de zuinigheid van het bouwprocédé, de gekozen technische oplossingen of de uitzonderlijk gunstige omstandigheden waarvan de inschrijver voor de uitvoering

van de werken kan profiteren, of de originaliteit van diens ontwerp in aanmerking nemen.

Indien in de stukken is bepaald dat de opdracht aan de laagste inschrijver wordt gegund, is de aanbestedende dienst verplicht de Commissie mede te delen dat te laag beoordeelde inschrijvingen zijn afgewezen.

Tot eind 1992 mag evenwel, wanneer zulks in de geldende nationale wetgeving wordt toegestaan, de aanbestedende dienst bij uitzondering en met uitsluiting van elke discriminatie op grond van nationaliteit inschrijvingen die in verhouding tot de prestatie abnormaal laag zijn, afwijzen zonder de in de eerste alinea vermelde procedure te moeten volgen, wanneer het aantal dergelijke inschrijvingen voor een bepaalde opdracht zo groot is, dat het volgen van deze procedure een aanzienlijke vertraging zou veroorzaken en het met de uitvoering van de betrokken opdracht samenhangende openbare belang zou worden geschaad. De in artikel 11, lid 5, bedoelde aankondiging vermeldt de gebruikmaking van deze uitzonderingsprocedure.

Artikel 31

1. Deze richtlijn vormt tot en met 31 december 1992 geen beletsel voor de toepassing van de bestaande nationale voorschriften betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken die de vermindering van de regionale ongelijkheden en de bevordering van de werkgelegenheid in minder begunstigde regio's en in door de achteruitgang van de industrie getroffen gebieden beogen, mits deze voorschriften verenigbaar zijn met het Verdrag, met name met de beginselen van uitsluiting van elke discriminatie op grond van nationaliteit, van de vrijheid van vestiging en van het vrij verrichten van diensten en met de internationale verplichtingen van de Gemeenschap.

2. Lid 1 geldt onverminderd het bepaalde in artikel 30, lid 3.

Artikel 32

1. De Lid-Staten stellen de Commissie in kennis van de nationale voorschriften, bedoeld in artikel 30, lid 3, en in artikel 31, en van de wijze waarop zij worden toegepast.

2. De betrokken Lid-Staten doen de Commissie over de toepassing van genoemde maatregelen jaarlijks een verslag toekomen. Deze verslagen worden voorgelegd aan het Raadgevend Comité inzake de overheidsopdrachten.

TITEL V

SLOTBEPALINGEN

Artikel 33

De berekening van de termijn voor de ontvangst van inschrijvingen of aanvragen om deelneming geschiedt

overeenkomstig Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden ⁽¹⁾.

Artikel 34

1. Om de resultaten van de toepassing van de richtlijn te kunnen beoordelen, zenden de Lid-Staten uiterlijk op 31 oktober 1993 de Commissie een statistisch overzicht toe betreffende de opdrachten die door de aanbestedende diensten in het voorafgaande jaar zijn geplaatst; vervolgens geschiedt deze toezending telkens om de twee jaar op 31 oktober.

Voor Griekenland, voor Spanje en voor Portugal geldt echter in plaats van de datum 31 oktober 1993 die van 31 oktober 1995.

2. De statistische overzichten vermelden ten minste het aantal en de waarde van de door elke aanbestedende dienst of categorie van aanbestedende diensten gegunde opdrachten boven de drempel, zo mogelijk onderverdeeld naar procedure, categorie van werken en nationaliteit van de aannemer aan wie de opdracht is gegund, en in geval van procedures van gunning via onderhandelingen, onderverdeeld overeenkomstig artikel 7, onder opgave van het aantal en de waarde van de aan elke Lid-Staat en aan derde landen gegunde opdrachten.

3. De Commissie stelt in overleg met het Raadgevend Comité inzake overheidsopdrachten de aard van de overeenkomstig deze richtlijn te verstrekken aanvullende statistische gegevens vast.

Artikel 35

1. Bijlage I wordt door de Commissie gewijzigd wanneer het, met name ingevolge de kennisgevingen van de Lid-Staten, noodzakelijk blijkt om:

- a) de publiekrechtelijke instellingen die niet meer aan de in artikel 1, onder b), gestelde criteria voldoen, uit bijlage I te schrappen;
- b) de publiekrechtelijke instellingen die aan deze criteria voldoen, in die bijlage op te nemen.

2. De Commissie wijzigt bijlage I na overleg met het Raadgevend Comité voor overheidsopdrachten.

De voorzitter legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

⁽¹⁾ PB nr. L 124 van 8. 6. 1971, blz. 1.

Dit advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het Comité uitgebrachte advies. Zij brengt het Comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

3. De gewijzigde versies van bijlage I worden in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakt.

Artikel 36

De richtlijnen die in bijlage A zijn opgenomen, worden hierbij ingetrokken, onverminderd de verplichtingen van de Lid-Staten wat de in bijlage B bedoelde tijdslijmieten voor transponering betreft.

Verwijzingen naar de genoemde richtlijnen gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn en worden gelezen volgens de concordantietabel in bijlage C.

Artikel 37

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

BIJLAGE I

LIJSTEN VAN PUBLIEKRECHTELIJKE INSTELLINGEN EN CATEGORIEËN
PUBLIEKRECHTELIJKE INSTELLINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 1, ONDER b) (1)

I. BELGIË

Instellingen

- het Wegenfonds 1955-1969 — le Fonds des routes 1955-1969
- de Regie der Luchtwegen — la Régie des voies aériennes
- de Dienst voor Regeling van de Binnenvaart — l'Office régulateur de la navigation intérieure
- de Regie der Belgische Rijkskoel- en Vriesdiensten — la Régie des services frigorifiques de l'État belge

Categorieën

- les centres publics d'aide sociale (de openbare centra voor maatschappelijk welzijn)
- les fabriques d'église (de kerkfabrieken)

II. DENEMARKEN

Instellingen

- Københavns Havn
- Danmarks Radio
- Det Landsdækkende Fjernsyn TV 2
- Danmarks Nationalbank
- Storebæltsforbindelsen A/S
- Københavns Telefon Aktieselskab
- Jydsk Telefon-Aktieselskab
- Fyns Telefon
- Kommunedata
- Datacentralen I/S
- Kommunekemi

Categorieën

- de kommunale havne (gemeentelijke havens)
- andre forvaltningssubjekter (andere bestuurslichamen)

III. DUITSLAND

Categorieën

Publiekrechtelijke lichamen, instellingen en stichtingen die zijn opgericht door de Staat, de deelstaten of de gemeenten, alsmede onder de controle van de Staat vallende, niet-commerciële instellingen die in het algemeen belang werkzaam zijn.

IV. GRIEKENLAND

Categorieën

De andere publiekrechtelijke rechtspersonen waarvan de opdrachten voor de uitvoering van werken onder de controle van de Staat vallen.

V. SPANJE

Categorieën

- entidades gestoras y servicios comunes de la Seguridad Social (bestuurslichamen en gemeenschappelijke instellingen op het gebied van de sociale zekerheid)
- organismos autónomos de la Administración del Estado (autonome lichamen op het gebied van het staatsbestuur)
- organismos autónomos de las Comunidades Autónomas (autonome lichamen van de autonome gemeenschappen)

(1) Beschikking 90/380/EEG van de Commissie van 13 juli 1990 tot bijwerking van bijlage I bij Richtlijn 89/440/EEG van de Raad — PB nr. L 187 van 19. 7. 1990, blz. 55.

- organismos autónomos de las Entidades Locales (autonome lichamen van de lagere overheid)
- otras entidades sometidas a la legislación de contratos del Estado español (andere diensten die onder de wettelijke bepalingen inzake het plaatsen van opdrachten door de Spaanse Staat vallen)

VI. FRANKRIJK

Instellingen

1. Nationale openbare instellingen
 - 1.1. van wetenschappelijke, culturele en professionele aard:
 - Collège de France
 - Conservatoire national des arts et métiers
 - Observatoire de Paris
 - 1.2. met een wetenschappelijke en technische opdracht:
 - Centre national de la recherche scientifique — CNRS
 - Institut national de la recherche agronomique
 - Institut national de la santé et de la recherche médicale
 - ORSTOM — Institut français de recherche scientifique pour le développement en coopération
 - 1.3. van bestuurlijke aard:
 - Agence nationale pour l'emploi
 - Caisse nationale des allocations familiales
 - Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés
 - Caisse nationale d'assurance vieillesse des travailleurs salariés
 - Office national des anciens combattants et victimes de la guerre
 - agences financières de bassins

Categorieën

1. Nationale openbare instellingen:
 - universités (universiteiten)
 - écoles normales d'instituteurs (opleidingsinstellingen voor docenten)
2. Regionale, departementale of plaatselijke openbare instellingen van bestuurlijke aard:
 - collèges (middelbare scholen)
 - lycées (middelbare scholen)
 - établissements publics hospitaliers (openbare ziekenhuizen)
 - offices publics d'habitation à loyer modéré (OPHLM) (openbare diensten voor de sociale woningbouw)
3. Groeperingen van territoriale lichamen:
 - syndicats de communes (verenigingen van gemeenten)
 - districts (districten)
 - communautés urbaines (stedelijke gemeenschappen)
 - institutions interdépartementales et interrégionales (interdepartementale en interregionale instellingen)

VII. IERLAND

Instellingen

- Shannon Free Airport Development Company Ltd
- Local Government Computer Services Board
- Local Government Staff Negotiations Board
- Coras Trachtála (Irish Export Board)
- Industrial Development Authority
- Irish Goods Council (Promotion of Irish Goods)
- Coras Beostoic agus Feola (CBF) (Irish Meat Board)
- Bord Fáilte Eireann (Irish Tourism Board)
- Udarás na Gaeltachta (Development Authority for Gaeltacht Regions)
- An Bord Pleanála (Irish Planning Board)

Categorieën

- Third-level educational bodies of a public character (openbare instellingen voor hoger onderwijs)
- National training, cultural or research agencies (opleiding, nationale instanties op het gebied van cultuur en onderzoek)
- Hospital boards of a public character (openbare ziekenhuisinstanties)
- National health and social agencies of a public character (nationale instanties op het gebied van de gezondheidszorg en de sociale zekerheid)
- Central and regional fishery boards (centrale en regionale raden voor de visserij)

VIII. ITALIË

Instellingen

- agenzia per la promozione dello sviluppo nel mezzogiorno

Categorieën

- enti portuali e aeroportuali (haven- en luchthavenautoriteiten)
- consorzi per le opere idrauliche (consortia voor waterbouwkundige werken)
- le università statali, gli istituti universitari statali, i consorzi per i lavori interessanti le università (de rijksuniversiteiten, de nationale universitaire instellingen, de consortia voor de vernieuwing van universiteiten)
- gli istituti superiori scientifici e culturali, gli osservatori astronomici, astrofisici, geofisici o vulcanologici (de hogere wetenschappelijke en culturele instellingen, de observatoria voor astronomie, astrofysica, geofysica en vulkanologie)
- enti di ricerca e sperimentazione (instellingen voor onderzoek en proefnemingen)
- le istituzioni pubbliche di assistenza e di beneficenza (openbare welzijns- en weldadigheidsinstellingen)
- enti che gestiscono forme obbligatorie di previdenza ed assistenza (diensten die de verplichte stelsels van sociale zekerheid beheren)
- consorzi di bonifica (consortia op het gebied van de grondverbetering)
- enti di sviluppo o di irrigazione (diensten voor de ontwikkeling en irrigatie)
- consorzi per le aree industriali (consortia voor industriegebieden)
- comunità montane (doelcorporaties van gemeenten in berggebieden)
- enti preposti a servizi di pubblico interesse (organisaties die diensten van algemeen belang verlenen)
- enti pubblici proposti ad attività di spettacolo, sportivo, turistiche e del tempo libero (openbare lichamen op het gebied van toneel, muziek, sport, toerisme en vrijetijdsbesteding)
- enti culturali e di promozione artistica (instellingen tot bevordering van culturele en artistieke activiteiten)

IX. LUXEMBURG

Categorieën

- Les établissements publics de l'État placés sous la surveillance d'un membre du Gouvernement (de openbare staatsinstellingen die onder toezicht staan van een lid van de Regering)
- Les établissements publics placés sous la surveillance des communes (de openbare instellingen die onder toezicht staan van de gemeenten)
- Les syndicats de communes créés en vertu de la loi du 14 février 1900 telle qu'elle a été modifiée à la suite (de overeenkomstig de wet van 14 februari 1900 (zoals gewijzigd) opgerichte verenigingen van gemeenten)

X. NEDERLAND

Instellingen

- de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) en de daaronder ressorterende organisaties

Categorieën

- de waterschappen
- de instellingen van wetenschappelijk onderwijs vermeld in artikel 8 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (1985), de academische ziekenhuizen

XI. PORTUGAL**Categorieën**

- estabelecimentos públicos de ensino, investigação científica e saúde (openbare instellingen voor onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en gezondheidszorg)
- institutos públicos sem carácter comercial ou industrial (openbare instellingen van niet-commerciële aard)
- fundações públicas (openbare stichtingen)
- administrações gerais e juntas autónomas (algemene bestuurslichamen en autonome raden)

XII. VERENIGD KONINKRIJK**Instellingen**

- National Rivers Authority
- National Research Development Corporation
- Universities Funding Council
- Polytechnics and Colleges Funding Council
- Central Blood Laboratory Service
- Health and Safety Executive
- Northern Ireland Housing Executive
- Public Health Laboratory Service
- Scottish Homes
- Commission for the New Towns
- Design Council
- Arbitration, Conciliation and Advisory Service
- Cardiff Bay Development Corporation
- Development Board for Rural Wales
- London Docklands Development Corporation
- Merseyside Development Corporation
- English Industrial Estates Corporation
- Scottish Development Agency
- Urban Development Corporation
- Welsh Development Agency

Categorieën

- Education authorities (de voor het onderwijs verantwoordelijke instanties)
 - Research councils (de met de bevordering van het onderzoek belaste raden)
 - National health service authorities (de instanties van de nationale gezondheidsdienst)
 - New town corporations (verenigingen voor stadsplanning)
 - Fire authorities (diensten van de brandweer)
 - Police authorities (politieautoriteiten)
-

BIJLAGE II

LIJST VAN BEROEPSWERKZAAMHEDEN
gebaseerd op de algemene systematische bedrijfsindeling in de Europese Gemeenschappen

Klassen	Groepen	Subgroepen en posities	Omschrijving
50			BOUWNIJVERHEID
	500		Algemene bouwnijverheid (zonder bepaalde specialisatie); slopersbedrijven
		500.1	Algemene bouwnijverheid (zonder bepaalde specialisatie)
		500.2	Slopersbedrijven van bouwwerken
	501		Burgerlijke en utiliteitsbouw
		501.1	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw (zonder bepaalde specialisatie)
		501.2	Dakbedekkersbedrijven
		501.3	Schoorsteen- en overbouwbedrijven
		501.4	Isolatiebedrijven tegen water en vochtigheid
		501.5	Restauratie- en onderhoudsbedrijven van gevels
		501.6	Steigerbouw
		501.7	Andere gespecialiseerde aannemersbedrijven voor burgerlijke en utiliteitsbouw (met inbegrip van montagebedrijven van houten bouwelementen)
	502		Water-, spoor- en wegebouw; cultuurtechnische werken
		502.1	Algemene weg- en waterbouw (zonder bepaalde specialisatie)
		502.2	Grondverplaatsing (baggerbedrijven, opspuitbedrijven, grondegalisatiebedrijven en cultuurtechnische werken)
		502.3	Bruggen-, tunnel-, schachtbouw; grondboring
		502.4	Aannemersbedrijven van waterbouwkundige werken
		502.5	Wegbouw; straatmakersbedrijven (met inbegrip van bedrijven die gespecialiseerd zijn op de aanleg van luchthavens en landingsbanen)
		502.6	Gespecialiseerde aannemersbedrijven voor bevoeiings-, drainage- en afwateringswerken en voor waterzuiveringsinstallaties
		502.7	Andere gespecialiseerde aannemersbedrijven voor weg- en waterbouw
	503		Installatiebedrijven
		503.1	Algemene installatiebedrijven (zonder bepaalde specialisatie)
		503.2	Loodgietersbedrijven; gas- en waterleidingsinstallatiebedrijven
		503.3	Installatiebedrijven van centrale verwarming, klimatisering en luchtverversingsapparatuur
		503.4	Isolatiebedrijven tegen koude, warmte, geluid en trilling
		503.5	Elektrotechnische installatiebedrijven
		503.6	Overige installatiebedrijven (antennes, bliksemafleiders, telefoon, enz.)
	504		Bouwbedrijven voor de afwerking van gebouwen
		504.1	Algemene aannemersbedrijven voor de afwerking van gebouwen (zonder bepaalde specialisatie)
		504.2	Stukadoor- en wittersbedrijven
		504.3	Timmermansbedrijven (montage van deuren en kozijnen en dergelijke op de bouwplaats), parketleggersbedrijven
		504.4	Schilders- en glazenmakersbedrijven; behangerijen
		504.5	Tegelzetterijen; vloerenleggersbedrijven
		504.6	Overige aannemersbedrijven voor de afwerking van gebouwen

*BIJLAGE III***DEFINITIE VAN ENKELE TECHNISCHE SPECIFICATIES**

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. „technische specificatie”: alle technische voorschriften, met name die welke zijn opgenomen in het bestek, die een omschrijving geven van de vereiste kenmerken van een werk, een materiaal, een produkt of een levering en aan de hand waarvan op objectieve wijze een werk, een materiaal, een produkt of een levering zodanig kan worden omschreven dat dit beantwoordt aan het gebruik waarvoor het door de aanbestedende dienst is bestemd. Deze voorschriften omvatten het niveau van kwaliteit en gebruiksgeschiktheid, veiligheid en afmetingen met inbegrip van de voorschriften voor het materiaal, het produkt of de levering inzake het systeem voor het waarborgen van de kwaliteit, de terminologie, de symbolen, de proefnemingen en proefnemingsmethoden, de verpakking en het merken of etiketteren. Zij omvatten eveneens de voorschriften voor het berekenen en het ontwerpen van het werk, de voorwaarden voor de proefnemingen, controle en oplevering van de werken, alsmede de bouwtechnieken of bouwwijzen en alle andere voorwaarden van technische aard die de aanbestedende dienst bij algemene dan wel bijzondere maatregel kan voorschrijven met betrekking tot de voltooiden werken en tot de materialen of bestanddelen waaruit deze werken zijn samengesteld;
2. „norm”: technische specificatie die door een erkende normaliseringsinstelling voor herhaalde of voortdurende toepassing is goedgekeurd, waarvan de inachtneming in beginsel niet verplicht is;
3. „Europese norm”: norm die door het Europees Comité voor Normalisatie (CEN) of het Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie (CENELEC) als „Europese Norm (EN)” of „Harmonisatiebescheid (HD)” is goedgekeurd volgens de gemeenschappelijke regels van deze organisaties;
4. „Europese technische goedkeuring”: op de bevinding dat aan de fundamentele voorschriften wordt voldaan, gebaseerde, gunstig uitvallende technische beoordeling, waarbij een produkt geschikt wordt verklaard voor het gebruik voor bouwdoeleinden volgens zijn intrinsieke eigenschappen en de voor de toepassing en het gebruik ervan vastgestelde voorwaarden. De Europese technische goedkeuring wordt afgegeven door de te dien einde door de Lid-Staat erkende instelling;
5. „gemeenschappelijke technische specificatie”: de technische specificatie die volgens een door de Lid-Staten erkende procedure is opgesteld met het oog op een uniforme toepassing in alle Lid-Staten en die in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* is bekendgemaakt;
6. „fundamentele voorschriften”: voorschriften met betrekking tot de veiligheid, de gezondheid en andere aspecten van algemeen belang waaraan de werken kunnen voldoen.

BIJLAGE IV**MODELLEN VOOR DE AANKONDIGING VAN OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR DE UITVOERING VAN WERKEN****A. Voorinformatie**

1. Naam, adres, telefoon-, telegram-, telex- en faxnummer van de aanbestedende dienst
2. a) Plaats van uitvoering
b) Aard en omvang van de prestaties en, indien het werk in verschillende percelen is verdeeld, belangrijkste kenmerken van deze percelen in verhouding tot het werk
c) Indien beschikbaar, raming van de kostenmarge van de overwogen prestaties
3. a) Voorlopige datum waarop de procedures voor het plaatsen van de opdracht(en) zullen worden ingeleid
b) Indien bekend, voorlopige datum voor de aanvang van de werkzaamheden
c) Indien bekend, voorlopig tijdschema voor de uitvoering van de werken
4. Indien bekend, voorwaarden inzake financiering van de werken en herziening van de prijzen en / of verwijzing naar de teksten waarin deze voorwaarden worden geregeld
5. Overige inlichtingen
6. Datum van verzending van de aankondiging
7. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

B. Openbare procedures

1. Naam, adres, telefoon-, telegram-, telex- en faxnummer van de aanbestedende dienst
2. a) Wijze van aanbesteding
b) Vorm van de opdracht waarvoor de uitnodiging tot inschrijving wordt gedaan
3. a) Plaats van uitvoering
b) Aard en omvang van de prestaties, algemene kenmerken van het werk
c) Indien het werk of de opdracht in verschillende percelen is verdeeld, orde van grootte van de percelen en mogelijkheid om voor elk der percelen afzonderlijk, voor samengevoegde percelen of voor de massa der percelen in te schrijven
d) Gegevens betreffende het doel van het werk of de opdracht wanneer deze ook betrekking heeft op het uitwerken van ontwerpen
4. Eventueel opgelegde uitvoeringstermijn
5. a) Naam een adres van de dienst waar bestek en aanvullende stukken kunnen worden aangevraagd
b) In voorkomend geval, ter verkrijging van genoemde stukken te storten bedrag en wijze van betaling daarvan
6. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de inschrijvingen
b) Adres waar deze moeten worden ingediend
c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld
7. a) In voorkomend geval, personen die bij de opening van de inschrijvingen worden toegelaten
b) Dag, uur en plaats van de opening
8. In voorkomend geval, de verlangde borgsommen en waarborgen

9. Belangrijkste voorschriften voor financiering en betaling en / of verwijzingen naar de teksten waarin deze worden geregeld
10. In voorkomend geval, de rechtsvorm die de combinatie van aannemers waaraan de opdracht wordt gegund, moet hebben
11. Economische en technische minimumeisen waaraan de aannemer moet voldoen
12. Termijn gedurende welke de inschrijver zijn aanbieding gestand moet doen
13. Bij de gunning van de opdracht aan te leggen criteria. De naast de laagste prijs geldende criteria worden vermeld, voor zover zij niet in het bestek zijn opgenomen
14. In voorkomend geval, het verbod van varianten
15. Overige inlichtingen
16. Datum van bekendmaking van de vooraankondiging in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* of vermelding van de niet-bekendmaking ervan
17. Datum van verzending van de aankondiging
18. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

C. Niet-openbare procedures

1. Naam, adres, telefoon-, telegram-, telex- en faxnummer van de aanbestedende dienst
2.
 - a) Wijze van aanbesteding
 - b) In voorkomend geval, de rechtvaardiging van het gebruik van de versnelde procedure
 - c) Vorm van de opdracht waarvoor de uitnodiging tot inschrijving wordt gedaan
3.
 - a) Plaats van uitvoering
 - b) Aard en omvang van de prestaties, algemene kenmerken van het werk
 - c) Indien het werk of de opdracht in verschillende percelen is verdeeld, de orde van grootte van de percelen en mogelijkheid om voor elk der percelen afzonderlijk, voor samengevoegde percelen of voor het geheel van de percelen in te schrijven
 - d) Gegevens betreffende het doel van het werk of van de opdracht, wanneer deze ook betrekking heeft op het uitwerken van eigen ontwerpen
4. Eventueel opgelegde uitvoeringstermijn
5. In voorkomend geval, de rechtsvorm die de combinatie van aannemers waaraan de opdracht wordt gegund, moet hebben
6.
 - a) Uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming
 - b) Adres waar deze moeten worden ingediend
 - c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld
7. Uiterste datum voor de verzending van de uitnodigingen tot inschrijving
8. In voorkomend geval, de verlangde borgsommen en waarborgen
9. Belangrijkste voorschriften voor financiering en betaling en / of verwijzingen naar de teksten waarin deze worden geregeld
10. Gegevens over de eigen situatie van de aannemer, alsmede de economische en technische minimumeisen waaraan de aannemer moet voldoen
11. Bij de gunning aan te leggen criteria, voor zover zij niet in de uitnodiging tot inschrijving zijn opgenomen

12. In voorkomend geval, het verbod van varianten
13. Overige inlichtingen
14. Datum van bekendmaking van de vooraankondiging in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* of vermelding van de niet-bekendmaking ervan
15. Datum van verzending van de aankondiging
16. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

D. Procedures van gunning via onderhandelingen

1. Naam, adres, telefoon-, telegram-, telex- en faxnummer van de aanbestedende dienst
2. a) Wijze van aanbesteding
 - b) In voorkomend geval, de rechtvaardiging van het gebruik van de versnelde procedure
 - c) Vorm van de opdracht waarvoor de uitnodiging tot inschrijving wordt gedaan
3. a) Plaats van uitvoering
 - b) Aard en omvang van de prestaties, algemene kenmerken van het werk
 - c) Indien het werk of de opdracht in verschillende percelen is verdeeld, de orde van grootte van de percelen en mogelijkheid om voor elk der percelen afzonderlijk, voor samengevoegde percelen of voor het geheel van de percelen in te schrijven
 - d) Gegevens betreffende het doel van het werk of van de opdracht, wanneer deze ook betrekking heeft op het uitwerken van eigen ontwerpen
4. Eventueel opgelegde uitvoeringstermijn
5. In voorkomend geval, de rechtsvorm die de combinatie van aannemers waaraan de opdracht wordt gegund, moet hebben
6. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming
 - b) Adres waar deze moeten worden ingediend
 - c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld
7. In voorkomend geval, de verlangde borgsommen en waarborgen
8. Belangrijkste voorschriften voor financiering en betaling en / of verwijzingen naar teksten waarin deze worden geregeld
9. Gegevens over de eigen situatie van de aannemers, alsmede gegevens en bescheiden om de technische en economische minimumeisen waaraan zij moeten voldoen, te kunnen beoordelen
10. In voorkomend geval, het verbod van varianten
11. In voorkomend geval, de namen en adressen van reeds door de aanbestedende dienst geselecteerde leveranciers
12. In voorkomend geval, de data van voorgaande bekendmakingen in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*
13. Overige inlichtingen
14. Datum van bekendmaking van de vooraankondiging in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*
15. Datum van verzending van de aankondiging
16. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

E. Gegunde opdrachten

1. Naam en adres van de aanbestedende dienst
 2. Wijze van aanbesteding
 3. Datum van de gunning van de opdracht
 4. Gunningscriteria
 5. Aantal ontvangen offertes
 6. Naam en adres van de begunstigde(n)
 7. Aard en omvang van de geleverde prestaties, algemene kenmerken van het tot stand gebrachte werk
 8. Betaalde prijs of prijzen (minimum / maximum)
 9. In voorkomend geval, waarde en gedeelte van de overeenkomst dat aan derden in onderaanbesteding kan worden gegeven
 10. Overige inlichtingen
 11. Datum van bekendmaking van de aankondiging van de opdracht in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*
 12. Datum van verzending van de onderhavige aankondiging
 13. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
-

*BIJLAGE V***MODELLEN VOOR DE AANKONDIGING VAN CONCESSIES VOOR
OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR DE UITVOERING VAN WERKEN**

1. Naam, adres, telefoon-, telegram-, telex- en faxnummer van de aanbestedende dienst
2. a) Plaats van uitvoering
b) Onderwerp van de concessie; aard en omvang van de prestaties
3. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de inschrijvingen
b) Adres waar deze moeten worden ingediend
c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld
4. Persoonlijke, technische en financiële eisen waaraan de gegadigden moeten voldoen
5. Bij de gunning van de opdrachten aan te leggen criteria
6. In voorkomend geval, minimumpercentage van de aan derden onderaanbestede werken
7. Overige inlichtingen
8. Datum van verzending van de aankondiging
9. Datum van ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

*BIJLAGE VI***MODEL VOOR DE AANKONDIGING VAN DOOR DE CONCESSIEHOUDER GEPLAATSTE
OPDRACHTEN VOOR DE UITVOERING VAN WERKEN**

1. a) Plaats van uitvoering
b) Aard en omvang van de prestaties, algemene kenmerken van het werk
2. Eventueel opgelegde uitvoeringstermijn
3. Naam en adres van de instelling waar bestek en aanvullende stukken kunnen worden aangevraagd
4. a) Uiterste datum voor de ontvangst van de aanvraag tot deelname en / of van de inschrijvingen
b) Adres waar deze moeten worden ingediend
c) Taal of talen waarin zij moeten worden gesteld
5. In voorkomend geval, de verlangde borgsommen en waarborgen
6. Economische en technische eisen waaraan de aannemer moet voldoen
7. Bij de gunning van de opdracht aan te leggen criteria
8. Overige inlichtingen
9. Datum van verzending van de aankondiging
10. Datum van de ontvangst van de aankondiging door het Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

BIJLAGE A**Ingetrokken richtlijnen en beschikking**

Richtlijn 71/305/EEG van de Raad.

Richtlijn 72/277/EEG van de Raad.

Richtlijn 78/668/EEG van de Raad.

Richtlijn 89/440/EEG van de Raad.

Richtlijn 90/531/EEG van de Raad, uitsluitend artikel 35, lid 2.

Beschikking 90/380/EEG van de Commissie.

BIJLAGE B

Uiterste data voor de toepassing van overgangsmaatregelen betreffende de richtlijn openbare werken

Richtlijn 71/305/EEG (1)	Gewijzigd bij Richtlijn				Gewijzigd bij Toetredingsakte van		
	72/277/EEG (2)	78/669/EEG (3)	89/440/EEG (4)	90/531/EEG (5)	DK, IRL, UK (6)	GR (7)	E, P (8)
Artikel 1			x				
Artikel 1 bis			x				
Artikel 1 ter			x				
Artikel 2			vervallen				
Artikel 3, lid 1			vervallen				
Artikel 3, lid 2			vervallen				
Artikel 3, lid 3			vervallen				
Artikel 3, leden 4 en 5/onder a) en b)				x			
Artikel 3, leden 4 en 5/onder c)			x				
Artikel 4			x				
Artikel 4 bis			x				
Artikel 5			x				
Artikel 5 bis			x				
Artikel 6							
Artikel 7, lid 1		x	vervallen				
Artikel 7, lid 2			vervallen				
Artikel 8			vervallen				
Artikel 9			vervallen				
Artikel 10			x				
Artikel 11			vervallen				
Artikel 12	x		x				
Artikel 13			x				
Artikel 14			x				
Artikel 15			x				
Artikel 15 bis			x				
Artikel 15 ter			x				
Artikel 16			vervallen				
Artikel 17			vervallen				
Artikel 18			vervallen				
Artikel 19	x	x	x				
Artikel 20			x				
Artikel 20 bis			x				
Artikel 20 ter			x				
Artikel 21							
Artikel 22			x				
Artikel 22 bis			x				
Artikel 23							
Artikel 24			x				
Artikel 25					x	x	x
Artikel 26							
Artikel 27							
Artikel 28							
Artikel 29, lid 1							
Artikel 29, lid 2							
Artikel 29, lid 3			vervallen				
Artikel 29, lid 4			x				
Artikel 29, lid 5			x				
Artikel 29 bis			x				
Artikel 29 ter			x				
Artikel 30							
Artikel 30 bis			x				
Artikel 30 ter			x				
Artikel 31			vervallen				
Artikel 32							
Artikel 33							
Artikel 34							
Bijlagen I t/m VI	I en II		I t/m VI		I	I	I

(1) EG-6: 30. 7. 1972;
DK, IRL, UK: 1. 1. 1973;
GR: 1. 1. 1981;
E, P: 1. 1. 1986.

(3) EG-9: 16. 2. 1979;
GR: 1. 1. 1981;
E, P: 1. 1. 1986.

(5) EG-9: 1. 1. 1993;
E: 1. 1. 1996;
GR, P: 1. 1. 1998.

(2) EG-6: 3. 8. 1972;
DK, IRL, UK: 1. 1. 1973;
GR: 1. 1. 1981;
E, P: 1. 1. 1986.

(4) EG-9: 19. 7. 1990;
GR, E, P: 1. 3. 1992.

(6) EG-9: 1. 1. 1973.

(7) EG-10: 1. 1. 1980.

(8) EG-12: 1. 1. 1986.

BIJLAGE C

Concordantietabel

Richtlijn 71/305/EEG	Deze richtlijn
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 1 bis	Artikel 2
Artikel 1 ter	Artikel 3
Artikel 2	—
Artikel 3, lid 1	—
Artikel 3, lid 2	—
Artikel 3, lid 3	—
Artikel 3, leden 4 en 5 (onder a) en b))	Artikel 4, onder a)
Artikel 3, leden 4 en 5 (onder c))	Artikel 4, onder b)
Artikel 4	Artikel 5
Artikel 4 bis	Artikel 6
Artikel 5	Artikel 7
Artikel 5 bis	Artikel 8
Artikel 6	Artikel 9
Artikel 7	—
Artikel 8	—
Artikel 9	—
Artikel 10	Artikel 10
Artikel 11	—
Artikel 12	Artikel 11
Artikel 13	Artikel 12
Artikel 14	Artikel 13
Artikel 15	Artikel 14
Artikel 15 bis	Artikel 15
Artikel 15 ter	Artikel 16
Artikel 16	—
Artikel 17	—
Artikel 18	—
Artikel 19	Artikel 17
Artikel 20	Artikel 18
Artikel 20 bis	Artikel 19
Artikel 20 ter	Artikel 20
Artikel 21	Artikel 21
Artikel 22	Artikel 22
Artikel 22 bis	Artikel 23
Artikel 23	Artikel 24
Artikel 24	Artikel 25
Artikel 25	Artikel 26
Artikel 26	Artikel 27
Artikel 27	Artikel 28
Artikel 28	Artikel 29
Artikel 29, lid 1	Artikel 30, lid 1
Artikel 29, lid 2	Artikel 30, lid 2
Artikel 29, lid 3	—
Artikel 29, lid 4	Artikel 30, lid 3
Artikel 29, lid 5	Artikel 30, lid 4
Artikel 29 bis	Artikel 31
Artikel 29 ter	Artikel 32
Artikel 30	Artikel 33
Artikel 30 bis	Artikel 34
Artikel 30 ter	Artikel 35
Artikel 31	—
—	Artikel 36
Artikel 32	—
Artikel 33	—
—	Artikel 37
Artikel 34	Artikel 38
Bijlagen I t/m VI	Bijlagen I t/m VI
—	Bijlagen VII t/m VIII